

FOTOLIA/ROLANDST

Supported by:

on the basis of a decision by the German Bundestag

Niemcy
Po prostu przyjazne

www.germany.travel

ODKRYJ SKARBY KULTURY I NATURĘ WOKÓŁ BERLINA

Brandenburgia

We współpracy

ATRAKcje NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI

Sąsiedzi zapraszają

Brandenburgia, jeden z 16 krajów związkowych Niemiec, wita gości szumem lasów, błyszczącymi w słońcu taflami jezior oraz wstęgami rzek. Nie brakuje tutaj również fascynujących miast, z mnóstwem zabytkowych obiektów, oraz licznych atrakcji dla rodzin.

GRANICE BRANDENBURGII tworzą na mapie intrygujący kształt – wieńca otaczającego Berlin, jedną z kluczowych europejskich metropolii, w której zbiegają się nici niemieckiej polityki i gospodarki, podkreślając tempo we wszystkich dziedzinach życia. Brandenburgia dla odmiany tchnie spokojem, oferując turystom szum lasów, błyszczące w słońcu tafle jezior oraz wstęgi rzek. Oczywiście są tutaj także miasta, z mnóstwem zabytkowych i współczesnych obiektów. Perłą pierwszej wielkości jest wśród nich Poczdam, który mimo sąsiedztwa i silnych powiązań z Berlinem zachował odrębny, ogrodowy klimat. W całym zaś landzie nie brakuje turystycznej

infrastruktury, z dobrze znaną w Polsce Tropical Islands na czele – parkiem rozrywki, który do chłodnej środkowo-europejskiej rzeczywistości wprowadza akcenty słonecznej egzotyki.

POLSKA GRANICZY bezpośrednio z Brandenburgią. A tysiącletnia historia sąsiedztwa obfituje we wspomnienia wojen toczonych od piastowskich czasów po okres zaborów. Wprawdzie trwały pokój zapanował po II wojnie światowej, gdy Brandenburgia znalazła się w granicach NRD, ale na nowoczesną współpracę oba kraje musiały poczekać – do zburzenia berlińskiego muru w 1989 r. i uznania granic na Odrze i Nysie

Pałac Cecilienhof – przeszedł do historii jako miejsce konferencji poczdamskiej

ZDJEŃCIE: © SHUTTERSTOCK/SEQOYA

łużyckiej na początku lat 90. XX w. Dobrosąsiedzkie stosunki scementowały potem wejście Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. oraz objęcie Polski konwencją z Schengen w 2007 r. Dziś w odmiennej rzeczywistości politycznej i ekonomicznej, bez barier w poruszaniu się między obu krajami, Brandenburgia i zachodnie polskie województwa prowadzą ożywioną współpracę. Spektakularnymi jej przykładami są wspólny system ciepłowniczy dla Słubic i Frankfurtu czy otwarty jesienią 2014 r. most na Nysie łączący Coschen i Żytowań.

DIAMETRALNIE ZMIENIŁA SIĘ też perspektywa, z jakiej Polacy patrzą

na zachodniego sąsiada. Niemcy stały się dzięki temu jednym z naszych celów turystycznych, a tak bliska i łatwo dostępna Brandenburgia przyciąga uwagę jako miejsce rekreacji i wypoczynku. Z pewnością warto przyjrzeć się jej bliżej.

REZYDENCJONALNO-OGRODOWA PERŁA

Poczdam

Był 1664 r., gdy dyplomata w służbie brandenburskiej, książę Johann Moritz von Nassau-Siegen, podszeptał Fryderykowi Wilhelmowi I, że „cały Poczdam musi stać się rajem”. Hohenzollern podchwycił ideę i rozpoczął rozbudowę miasta w duchu rezydencjonalno-ogrodowym.

Nowy Pałac – najbardziej okazała budowla w parku Sanssouci

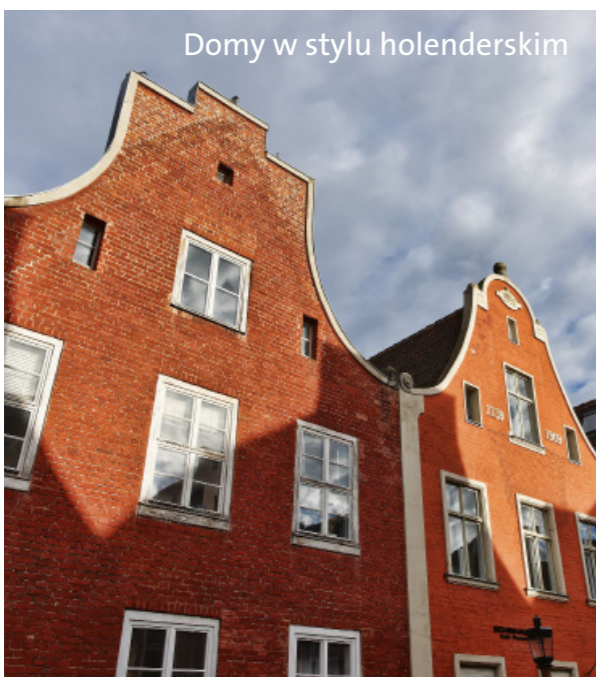

Pałac Sanssouci – rokokowe cacko Fryderyka II Wielkiego

SANSSOUCI – ROKOKOWY KLEJNOT

Pałace i zespoły parkowe Poczdamu oraz Berlina tworzą łańcuszek złożony z 20 ogniw, w całości wpisany na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Wszystkich pałaców i dworów jest na terenie landu ok. 500. Najświetniejsze z poczdamskich założeń to: Neues Palais, Neue Kammern, Cecilienhof, Babelsberg, a przede wszystkim mała Sanssouci – tak naprawdę tylko jeden z kilku pałaców, jakie kryją rozległe ogrody o takiej nazwie. Jego historia rozpoczęła się od śliwek, winogron i fig, którymi Fryderyk II Wielki pragnął się opiekować w chwilach wolnych od monarszych obowiązków. Wycięto więc stare dęby,

których potężne pnie posłużyły do wzmocnienia fundamentów wznieszonego na podmokłych gruntach Poczdamu, i założono tarasowe ogrody. Posadzono w nich wymarzone krzewy i drzewa króla, a widok tak władcę zachwycił, że nakazał budowę letniej rezydencji, z której mógłby go kontemplować. I tak w latach 1745–1747 pojawił się niewielki pałacyk wzniesiony według wykonanych przez Fryderyka szkiców – rokokowe cacko i ulubione miejsce wypoczynku pruskiego króla, o którym zwykł mawiać czule Mein Weinberghäuschen (moja mała winnica).

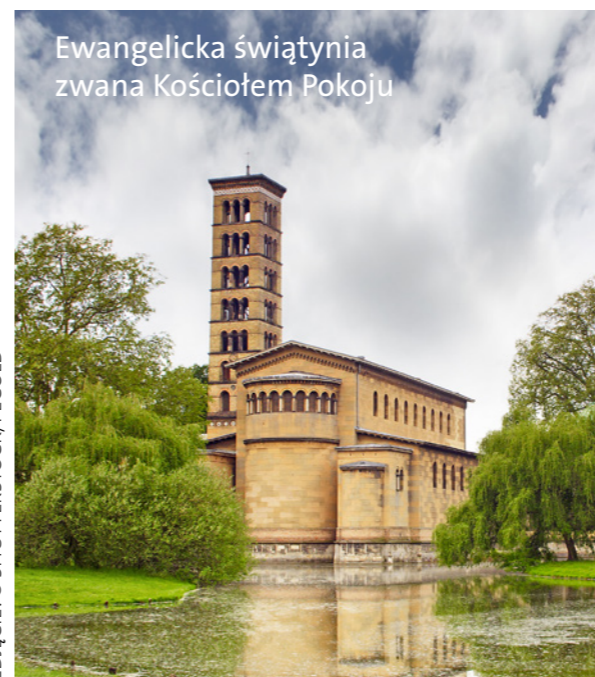
Domy w stylu holenderskim

ZDJĘCIE: © TMB-FOTOARCHIV/ULF BÖTTCHER

Otoczony roślinnością
dom Karla Förstera

ZDJĘCIE: © EAST NEWS

Ewangelicka świątynia
zwana Kościołem Pokoju

ZDJĘCIE: © SHUTTERSTOCK/PECOLD

W parku filmowym Babelsberg

ZDJĘCIE: © FILMPARK BABELSBERG

DZIELNICA HOLENDERSKA

Hohenzollernowie wznosili w Poczdamie nie tylko rezydencje dla siebie, prześcigając przy tym w pomysłach i przepychu poprzedników. Niepowtarzalny kompleks zawdzięcza Poczdam Fryderykowi Wilhelmowi I. Zafascynowany kulturą Niderlandów, zlecił stworzenie zespołu budowli, wzorowanych na kamienicach, jakie widział w holenderskich miastach. W efekcie w Poczdamie wytyczono i zabudowano Nowy Rynek, uważany dziś za jeden z najpiękniejszych barokowych placów w Europie. Dziś w Dzielnicy Holenderskiej można znaleźć liczne kawiarnie, bary i sklepy z rękodziełem.

ROŚLINNA SYMFONIA FÖRSTERA

W północnej części Poczdamu rozciąga się dzielnica Bornim. Zastynęła dzięki pasji ogrodnika i hodowcy roślin Karla Förstera. Zaczął prozaicznie. Pragnąc wyeksponować obiekty swych szkółkarskich eksperymentów, stworzył w 1912 r. wystawę. Szybko okazało się jednak, że ma większe ambicje. Łączył więc krzewy z kwiatami, trawami oraz gatunkami drzew. I skomponował je tak doskonale, że w ciągu roku rośliny zmieniają się pod wpływem natury niczym symfonia pod batutą dyrygenta. W 1981 r., 11 lat po śmierci twórcy, uznano ją za arcydzieło sztuki ogrodowej, Förstera zaś obdarzono mianem filozofa ogrodów.

www.foerster-stauden.de

KOŚCIOŁY EWANGELICKIE POCZDAMU

Warto zwrócić uwagę zwłaszcza na dwie świątynie. Pierwszą jest budowla wzniesiona na polecenie Fryderyka Wilhelma IV we wschodniej części parku Sanssouci. Kościół Pokoju (Friedenskirche) nawiązuje architekturą i wystrojem do XIX-wiecznych wyobrażeń o architekturze wczesnochrześcijańskiej, a całość przypomina zabudowania klasztorne. Druga świątynia, Kościół Zbawiciela (Heilandskirche), wznosi się w dzielnicy Sacrow, nad samą Hawelą. Powstała także według wskazówek Fryderyka Wilhelma IV. Ciekawostką jest fakt, że oglądana z oddali sprawia wrażenie zcumowanego statku.

www.spsg.de

FILMPARK BABELSBERG

Poczdam słynie jako miasto filmowe o stuletniej tradycji, a w miejscowych studiach Babelsberg nakręcono ponad 2 tys. filmów. Także dziś powstają tu międzynarodowe produkcje nagradzane Oscarami, a także serie telewizyjne. Miasteczko filmowe przyciąga turystów od kwietnia do października, oferując liczne atrakcje, m.in. zapierające dech w piersiach pokazy kaskaderskie. Muzeum filmowe w centrum Poczdamu, urządzone w starej, barokowej stajni, zachowuje pamięć o dawnych wydarzeniach i tradycjach, organizując rozmaite wystawy oraz przedstawienia.

www.filmpark-babelsberg.de/pl

Idealny na rodzinne sploty,
meandrujący wśród lasów
Küstriner Bach nie sprawi trudności
nawet najmłodszym kajakarzom.

RUSZ SIĘ W BRANDENBURGII

Dla aktywnych

Można ją zwiedzać na rowerze lub konno. Przede wszystkim jednak przemieszczając się po wodzie. Bo Brandenburgię, wraz z sąsiednimi landami, obdarowano mianem Błękitnego Raju.

Wypoczynek na hausboocie

ZDJEŃCIE: © TMB-FOTOARCHIWUM/YORCK MAECKE

Jeziora – raj dla żeglarzy

ZDJEŃCIE: © TMB-FOTOARCHIWUM/KORALL

DAS BLAUE PARADIES

Przyroda nie zna granic. Na obszarze noszącym to miano, a obejmującym oprócz Brandenburgii również Meklemburgię-Pomorze Przednie i Berlin, znajduje się ponad 3 tys. jezior. Rzeki i kanały liczą 33 tys. km długości, a wytyczone szlaki żeglowne – 8 tys. km. Największe z jezior, położone w Brandenburgii Scharmütelsee, ma 1210 ha. Wiejące nad nim wiatry sprzyjają żeglarzom, windsurferom oraz miłośnikom wakeboardu. Ta najbogatsza w wodę strefa w Europie jest też rajem dla żeglarzy, kajakarzy i wędkarzy. Można tu pływać barkami mieszkalnymi (hausbootami), tratwami i rowerami wodnymi. Nie dziwi zatem, że na obszarze tym utworzono 11 obszarów specjalnie chronionych (wśród nich znajduje się Park Narodowy Doliny Dolnej Odry), a trzem nadano status rezerwatów

biosfery. Dobrze rozwinięta infrastruktura, przystanie i wytyczone szlaki ułatwiają poznawanie cudów przyrody i docieranie do skarbów kultury w miejscowościach w całej krainie. Model ochrony przyrody jest tu wprawdzie znacznie mniej restrykcyjny niż w Polsce, niemniej jednak w ustanowionej na Pojezierzu Meklembursko-Brandenburskim strefie ciszy aż 950 km szlaków żeglownych zamknięto dla łodzi z silnikami. Ograniczenia nie są jednak równoznaczne z dyskryminacją motorowodniaków. Z myślą o nich wytyczono 570-kilometrową pętlę umożliwiającą rejs z Poczdamu przez pojezierze oraz z nurtem Haweli aż po Schwerin, Mirow lub Fürstenberg, a następnie powrót przez Berlin do stołecznego miasta Brandenburgii. To jedna z najciekawszych tras wodnych Europy.

www.germany.travel

Leśne dukty – idealne na konne przejażdżki

ZDJEŃCIE: © SHUTTERSTOCK/FOTOKOSTIC

W SIODLE

Reiterland Brandenburg – to kolejne miano Brandenburgii, tym razem rozpowszechnione w środowisku fanów jazdy konnej. Na terenie landu działa ok. 600 stadnin i stajni. Można konie wynająć albo przyjechać z własnym wierzchowcem. Adresy stadnin z siecią szlaków przeznaczonych dla jeźdźców zestawiono → [tutaj](#) i → [tutaj](#)

GOLF – SPACER Z KIJEM

Rozległe i czyste tereny Brandenburgii sprzyjają rozwojowi tej dyscypliny. Choć obyczaj grywania w golfa rozpowszechnił się tu niedawno, na terenie landu działa już 16 prywatnych oraz sześć publicznych pól golfowych. Wszystkie z zapleczem hotelowym i na najwyższym międzynarodowym poziomie. Informacje → [tutaj](#)

Kilometry tras o idealnie wyrównanej nawierzchni – dla rowerzystów i rolkarzy

ZDJEŃCIE: © TMB-FOTOARCHIW/STEFFEN LEHMANN

ROWEROWA PAJĘCZYNA

Tereny Brandenburgii przecinają liczne trasy rowerowe. Najdłuższa i najbardziej zróżnicowana – Tour Brandenburg – liczy 1111 km długości. Wiedzie do pałacowo-ogrodowych założeń pozostawionych przez Hohenzollernów oraz do licznych zamków, miast i miasteczek. Nie kończy się przy tym na granicach landu, prowadząc także do centrum Berlina. W bogatej sieci oznaczonych ścieżek do dyspozycji rowerzystów są zarówno krótsze szlaki tematyczne, jak i fragmenty tras transeuropejskich, takich jak na przykład Kopenhaga–Berlin. Więcej informacji ➔ [tutaj](#)

Przykładem oryginalnej trasy tematycznej jest liczący ponad 260 km Ogórkowy Szlak Rowerowy, którego wątkiem przewodnim są oczywiście spreewaldzkie ogórki. Wiodąca przez Spreewald trasa pokazuje najpiękniejsze fragmenty tej krainy, czyli rozległe nadrzeczne tereny nad Sprewą, w których od lat uprawia się różne odmiany warzywa w zielonym mundurku. Następnie zaś kisi, przyprawiając ziołami, musztardą i czosnkiem. Ze stoika czy z beczki – smakują równie dobrze. Pikantne kiszone ogórki są sztandarowym przysmakiem z regionu, tym ciekawszym, że w wielu rodzinach przekazuje się z pokolenia na pokole-

ZDJEŃCIE: © SHUTTERSTOCK/ALEKSANDR MARKIN

nie sprawdzone receptury i tajemnice dodatków, które sprawiają, że trudno trafić na ogórki o identycznym smaku. Więcej informacji ➔ [tutaj](#)

WYMARZONA KRAINA ROLKARZY

Nawierzchnia tras rowerowych w Niemczech jest twarda i gładka, mogą zatem korzystać z nich z powodzeniem rolkarze, skaterzy i miłośnicy longboardów. Odcinki przeznaczone dla nich są krótsze niż trasy typowo rowerowe, niemniej jednak można odbywać w ten sposób nawet kilkudniowe eskapady. Ten stan rzeczy przyczynił się też do rozwoju dyscypliny u nas niemal nieznannej – nordic

skatingu, czyli poruszania się na rolkach z użyciem kijków. Rolkarze są przy tym traktowani równie poważnie jak inni turyści. A ze względu na przeciętnie niższy wiek niż wśród miłośników innych form aktywności, właściciele kwater starają się urządzać je z uwzględnieniem potrzeb młodych ludzi, w tym koniecznie z dostępem do internetu. Szlaki dla rolkarzy ciągną się nad brzegami jezior i wzdłuż głównych rzek: Haweli, Nysy Łużyckiej i Sprewy. Najdłuższa i chyba najstynniejsza – Flaeming-Skate – wiedzie w pobliżu południowych granic Berlina i liczy aż 175 km długości. Aby pokonać ją całą, potrzeba kilku dni. Wokół zaś pokus nie brakuje, bo wyrosła tam rozległa strefa dla fanów rolek i BMX-ów, której kluczowym elementem jest znakomicie wyposażona Skate-Arena Jüterbog. Informacje na stronie internetowej:

www.flaeming-skate.de

Zaaranżowana w dawnej montowni sterowców Tropical Islands oferuje gorącą zabawę w egzotycznej scenerii. A jeszcze w tym roku zostanie otwarta nowo wybudowana część zewnętrzna.

El Dorado Templin, czyli świat Indian i kowbojów

ROZRYWKA DLA DUŻYCH I MAŁYCH

W rodzinnym gronie

Wypoczywając gdzieś z dziećmi, bardzo często zadajemy sobie pytanie, w co się bawić? Oprócz wspomnianej wcześniej areny Flaeming-Skate oraz miasteczka filmowego wytwórni Babelsberg, w Brandenburgii jest jeszcze kilka miejsc, o których warto w tym kontekście pamiętać.

ŚWIAT TROPIKÓW

Tropical Islands w Krausnick to hit nad hitami w dziedzinie rodzinnej rozrywki. Halę, w którejś niegdyś produkowano sterowce, zamieniono w minionej dekadzie w świat tropików. Jest tu deszczowy las i plaża o długości 200 m jakby żywcem przeniesiona z mórz południowych. Można na niej zażywać wodnych i „słonecznych” kąpeli albo rozbić namiot. Jest kompleks saun, minigolf, zjeżdźalnie i tropikalna wioska służąca za egzotyczny hotel. W ciągu dnia można poszybować w górę w koszu balonu, a wieczorami uwagę gości przykuwają taneczno-muzyczne

spektakle. Pod kopułą panuje przez cały rok stała, przyjemna temperatura 26°C, a woda przy plaży ma nawet o kilka stopni więcej.

www.tropical-islands.de

STARA CEGIELNIA W MILDENBERGU

Z cegieł produkowanych nieopodal Zehdenick wybudowano pół Berlina. Produkcja w tej największej w owym czasie europejskiej cegielni została wstrzymana w 1991 r. Dzisiaj w parku wypoczynkowym Mildenberg, urządzone w dawnych zabudowaniach fabrycznych, można oglądać rozmaite fascynujące urządzenia, takie jak piec do wypalania cegieł i silniki

parowe, a gości wozi specjalna kolejka. Zwiedzających przyciąga również galeria oraz plac zabaw. Wiele osób dociera tu drogą wodną – park nad Hawelą ma marinę, wypożyczalnię jachtów oraz – dla tych, których akurat głód ścisnie – restaurację.

www.ziegeleipark.de

EL DORADO TEMPLIN

To przygoda zgoła odmienna od poprzedniej, polegająca na przeniesieniu się jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki do westernowego miasteczka: do muzycznego saloonu, więzienia, w którym groźny szeryf zamyka rabusiów, czy nad potok,

z którego wypłukuje się złoto. Mają tu swoje warsztaty dawni rzemieślnicy: rymarz, kowal i snycerz. Nie brakuje również istic cyrkowych popisów w wykonaniu koni, bizonów czy ptaków drapieżnych (oczywiście pod okiem opiekuna). Nieopodal El Dorado Templin znajduje się malownicze Röddelinsee – jezioro idealne do przejażdżek oczekującymi na gości łodziami i tratwami. A dokąd? Do fortu na drugim brzegu albo do indiańskiej wioski ze spiczastymi tipi. W kompleksie można przenocować, wybierając między kowbojskimi a indiańskimi aranżacjami kwater.

www.eldorado-templin.de

ZOO EBERSWALDE

Ogród, dzięki umiejętnemu wykorzystaniu miejscowej przyrody, nie ma w sobie nic sztucznego. Pozwala zwiedzającym podglądać życie 1,4 tys. gatunków zwierząt z pięciu kontynentów, w tym dzików – herbowego zwierzęcia miasteczka-gospodarza ogrodu. Z przedstawicielami gatunków, które nie wykazują agresji, jak kangury czy jelenie, można spotkać się bez krat i siatek, wchodząc do stosownych sekcji ogrodu. Małpy z kolei przekraczają wszelkie granice – biegają swobodnie po całym kompleksie, swawoląc, jak to małpy. 17 sierpnia 2015 r. ogród w Eberswalde będzie obchodzić 85. rocznicę powstania. Zapowiada się wielki jubileuszowy festyn. Przy okazji wizyty w zoo warto też zajrzeć do związanego z ogrodem rodzinnego parku rozrywki nad kanałem Finkowal. Są tu place zabaw, strefy przygody i boiska. A ponadto kuriozalne przedmioty, takie jak największy zegarek kieszonkowy na świecie.

www.zoo.eberswalde.de

www.familiengarten-eberswalde.de

BIOSPHERE POTSDAM

To jedyna w swoim rodzaju atrakcja Poczdamu i Brandenburgii, gdzie zwiedzający udają się na poznawczą przechadzkę w wiernie odtworzonym

klimacie równikowej dżungli, z odpowiednią temperaturą, wilgotnością powietrza, a nawet oprawą dźwiękową. Ponad 20 tys. roślin i ok. 150 gatunków zwierząt czuje się tutaj tak samo dobrze, jak w swym naturalnym środowisku. Bogatą szatę roślinną urozmaicają wodospad, staw, motylarnia oraz wystawa Aquasphäre poświęcona faunie i florze mórz tropikalnych.

www.biosphaere-potsdam.de

KARLS FREIZEITPARK

Wyobraźcie sobie domowe marmolady, truskawki podane na tysiąc sposobów, świeżo wypiekany chleb i inne rozkosze dla podniebienia. A do tego muzeum pszczelarstwa, zjeżdżalnie dla dzieci, zwierzęta, które można podglądać, oraz mnóstwo innych atrakcji. Wszystko to w niedawno otwartym Karls Freizeitpark.

www.karls.de

Przejażdżka traktorem
w Karls Freizeitpark

ZDJEŃCIE: © KARLS ERLEBNISDORF

Biosphäre Potsdam – sztucznie wykreowane
tropiki, ale z autentyczną równikową fauną i florą

ZDJEŃCIE: © BIOSPHÄRE POTSDAM/MERKAU

ZDJEŃCIE: © SHUTTERSTOCK/ARTONO

Zamek w Rheinsbergu przegląda się w tafli Grienericksee. Tutaj spędził młodość Fryderyk, nie przeczuwając, że los wyniesie go na pruski tron, a potomni obdarzą przydomkiem „Wielki”.

MIASTA, SZLAKI TEMATYCZNE, WYSTAWY

Mozaika atrakcji

Po co jechać do Brandenburgii? Najprostsza z odpowiedzi brzmi: aby zwiedzić ziemię sąsiadów. Są w tym rozległym kraju, oprócz stołecznego Poczdamu, miejsca nie mniej ciekawe, o długiej historii i idealnie skomponowane z otaczającą je przyrodą.

ZDJEŃCIE: © CMT COTTBUS CONGRESS, MESSE & TOURISTIK GMBH

Piramida w Branitzer Park

COTTBUS

Miasto Cottbus (Chociebuż), liczące sobie 859 lat, jest jednym z najbardziej zielonych miast Niemiec. To stolica Dolnych Łużyc, pielęgnująca tradycje oraz język Serbołużyczan (20 tys. na terenie Dolnych Łużyc i 40 tys. na terenie Górnych Łużyc). Odrestaurowane mury miasta, Wieża Grodzka oraz Wieża Mennicza świadczą o bogatej historii Cottbus. Jego perłą turystyczną jest Park Księcia Pücklera w Branitz, jeden z najpiękniejszych parków krajobrazowych Niemiec z XIX w. To miasto jest bramą do Spreewaldu, ukształtowanego przez labirynt kanałów Sprewy (350 kanałów o łącznej długości ok. 2 tys. km). To taka „Niemiecka Wenecja” przyciągająca turystów z całego świata.

www.cottbus-tourismus.pl

www.spreewald.de

FRANKFURT NAD ODRĄ

Europejskie Dwumiasto Frankfurt nad Odrą/Słubice to miejsca godne uwagi. Turyści zobaczą tu nie tylko jedyne na świecie przedstawienie Antychrysta w szkłe na witrażach Kościoła Mariackiego czy przejadą na rowerze część trasy Odra–Nysa. Frankfurt to również miasto sztuki, a zwłaszcza muzyki, w którym ma siedzibę i koncertuje Brandenburgska Orkiestra Państwowa. Działa tu również Forum Kleista, instytucja organizująca różnorodne spektakle: od operowych po koncerty jazzowe. Forum odpowiada także za Polsko-Niemieckie Dni Muzyki nad Odrą. Pośród licznych miejscowych chórów i zespołów muzycznych na uwagę zasługuje Fanfarengarde, czyli Gwardia Fanfarzystów – orkiestra dęta zbierająca za swoje występy laury w Niemczech i na świecie.

www.frankfurt-oder-tourist.de

Cegielnia w Mildnergu

ZDJEŃCIE: © TMB-FOTOARCHIW/REGINA ZIBELL

Zamek Eisenhardt w Bad Belzig

ZDJEŃCIE: © SHUTTERSTOCK/ARTONO

TRASA NIEMIECKIEJ CERAMIKI

Licząca 215 km pętla łączy miejsca związane z produkcją przedmiotów użytkowych i artystycznych z miejscowych gliniek. Są na niej warsztaty ceramiczne w Marwitz, cegielnia w Mildnergu, mieszczący muzeum ceramiki pałac w Rheinsbergu czy stary piec ceramiczny w Velten, gdzie eskapada zaczyna się i kończy. Odwiedzając poszczególne lokalizacje na trasie, możemy przy okazji skosztować ekologicznej żywności oraz zajrzeć do miejsc historycznych i pięknych krajobrazowo, takich jak Kremmen z archaiczną zabudową, Lindow, które zyskało rozgłos dzięki figurze „wyłaniającej się z jeziora” Pięknej Zakonnicy, Liebenwalde z historycznym ratuszem czy Zehdenick, wokół które-

go jest mnóstwo glinianek. Nieeksploatowane zamieniły się z czasem w zarastające roślinnością jeziora, dziś cieszące oczy i przyciągające ptactwo.
www.deuschetonstrasse.de

JEZIORA ZAMIAST WYROBISK

20 jezior tworzących Lausitzer Seenland (Pojezierze Łużyckie) jest tylko po części dziełem natury. Przez lata wydobywano tam węgiel brunatny, pozostawiając rozległe wyrobiska i hałdy. Dziś zagłębienia wypełnione są wodą, a wyrobiska porośnięte roślinnością. Bogate w infrastrukturę turystyczną tworzą jedną z największych w Europie stref zrewitalizowanego przemysłowego krajobrazu i z powodzeniem służą rekreacji.
www.lausitzerseenland.de

WYSTAWA, JAKIEJ NIE BYŁO

Buga to skrót od nazwy Bundesgartenschau, wielkiej ogólnokrajowej wystawy ogrodniczej, organizowanej co roku w innym rejonie Niemiec – od, bagatela, 1865 r. Tegoroczną edycję gości Brandenburgia, na odcinku Haweli wyznaczonym przez pięć miejscowości: Premnitz, Rathenow, Rhinow, Stölln i Havelberg należący już do landu Saksonia-Anhalt. Wystawa, która rozpoczęła się 18 kwietnia, a zakończy 11 października, jeszcze nigdy nie była zaaranżowana z tak wielkim rozmachem – zapowiada się najbardziej spektakularna z dotychczasowych ekspozycji.
www.buga-2015-havelregion.de

100 SPOSOBÓW NA WELLNESS

Już przed 300 laty, na długo zanim pojawił się termin „wellness”, z dobrodziejstw brandenburskich wód korzystali w dzisiejszym Bad Freienwalde elektorzy, a ich wzorem także dworacy i przedstawiciele społecznych elit. Obecnie renomą cieszy się kilka kurortów, łatwych do odnalezienia na mapie, gdyż w nazwach zawierają zazwyczaj słowo „Bad” lub „Therme”. Oprócz wspomnianego wyżej sławę zyskało podberlińskie Bad Saarow, a konkurują z nim Bad Wilsnack, Bad Belzig i Bad Liebenwerda. Pozostałe znane są głównie z wykorzystania wód termalnych: Templin, Burg/Spreewald, Rheinsberg, Luckenwalde czy Buckow. Ostatnie z wymienionych miasteczek słynie także z prowadzonych tam kuracji zimną wodą (metoda Kneippa). We wszystkich miejscach na korzystne oferty można liczyć jesienią i zimą.

ZDJĘCIE: © NEUJES PALAIS/STEFAN GLOEDE

Nowy Pałac podczas pokazu sztucznych ogni kończącego czerwcowe Musikfestspiele w ogrodach Sanssouci.

MUZYKA, FILM, FOLKLOR

Festiwali czas

Główną sceną imprezową Brandenburgii wydaje się Poczdam. Stolicy landu nie ustępują jednak inne miasta, zwłaszcza Cottbus – metropolia Dolnych Łużyc oraz Frankfurt nad Odrą – miasto znane z ciekawych przedsięwzięć muzycznych.

W TO MI GRAJ

Co roku w Poczdamie odbywa się festiwal muzyczny Musikfestspiele. Hasło tegorocznej edycji (12–28 czerwca) to Musik und Gärten (Muzyka i Ogrody). Miasto odwiedzą wybitni artyści scen muzycznych z całego świata.

www.musikfestspiele-potsdam.de

Nie zdążą jeszcze umilknąć nuty Musikfestspiele, kiedy, również w Poczdamie, rozpoczną się Brandenburskie Koncerty Letnie (14 czerwca–5 września). Będzie to jubileuszowa, 25. edycja, która wykroczy poza granice miasta. Sceną koncertów i spektakli staną się kościoły, pałace i klasztory, a uroczysty koncert odbędzie się w Luckau.

www.brandenburgische-sommerkonzerte.org

JESIENIĄ DO KINA

Największą niemiecką imprezą poświęconą Dziesiątej Muzie jest Międzynarodowy Festiwal Filmowy w Berlinie. W listopadzie miłośnicy kina powinni jednak zwrócić uwagę na Cottbus. W tym roku już po raz 25. odbędzie się tu Film Festival, tym razem poświęcony kinematografii wschodnioeuropejskiej. Organizatorzy koncentrują się na produkcjach fabularnych, włącznie z krótkometrażowymi oraz dziecięcymi i młodzieżowymi. Każdego roku można wybierać spośród blisko 170 propozycji pokazywanych na pięciu ekranach. Nierzadko są to światowe premiery.

www.filmfestivalcottbus.de

Musikfestspiele – tu muzyka łączy się z historią i innymi formami sztuki

ZDIĘCIE: © MUSIKFESTSPIELE/STEFAN GLOEDE

Film Festival Cottbus odbędzie się w tym roku po raz 25.

ZDIĘCIE: © GERMAN NATIONAL TOURIST BOARD/FOTO GOETHE

Spotkanie z folklorem w Cottbus

ZDJEŃCIE: © INTERNATIONALE FOLKLORELAWINE

kowo jako Frankfurckie Dni Muzyki. Od 1994 r. są organizowane pod nową nazwą, w ścisłej współpracy z Międzynarodowymi Spotkaniami Muzycznymi „Wschód-Zachód” – przedsięwzięciem Filharmonii Zielonogórskiej. Impreza ma więc charakter transgraniczny i symboliczne znaczenie dla współpracy polsko-niemieckiej. Festiwal odbywa się na przełomie lutego i marca, a więc jego kolejna edycja przypadnie już na przyszły rok.

www.dnimuzyki.pl

Tradycja Polsko-Niemieckich Dni Muzyki nad Odrą sięga 1965 r.

ZDJEŃCIE: © SHUTTERSTOCK/STOKKETE

LAWINA FOLKLORU

3–5 lipca Cottbus będzie rozbrzmiewać muzyką ludową z różnych krajów, m.in. z Polski, Turcji, Hiszpanii, Estonii, Cypru, Bułgarii, Rosji, Indii, Szkocji, Słowacji, Kanady oraz Białorusi. Ciekawym elementem imprezy będą występy w plenerze – w Spreeauenpark w Cottbus, w ogrodzie różanym w Forst oraz na łodziach w Lübbenau.

www.internationale-folklorelawine.de

JARMARKI BOŻONARODZENIOWE

Są charakterystycznym elementem niemieckiej kultury, a obyczaj ich organizacji promieniuje też na kraje ościenne. Poczdamski Christkindlesmarkt ze względu na malowniczą scenerię na-

leży do najciekawszych w Niemczech. Odbywa się w adwencie, a więc od końca listopada do wigilii Bożego Narodzenia. Ma też akcent polsko-niemiecki. Co roku w pierwszy weekend grudnia, na placu Kutschstallhof, w otoczeniu historycznego zespołu dawnych stajni królewskich, pojawiają się stragany, na których prezentują swój kunszt zaproszeni rzemieślnicy z Polski. Na zadaszonej scenie występują przez trzy dni grupy muzyczne, taneczne i teatralne z obu krajów.

MUZYKA NASTĘPNEJ ZIMY

Polsko-Niemieckie Dni Muzyki nad Odrą cieszą się uznaniem i długą tradycją. Odbywają się od 1965 r., począ-

Weihnachtsmarkt – tak określa się w Niemczech jarmarki bożonarodzeniowe

ZDJEŃCIE: © TMB FOTOARCHIV/STEFFEN LEHMANN

SMAKI BRANDENBURGII

Nie tylko ogórki

Oprócz federalnego prawa, flagi i volkswagena, kraje związkowe Niemiec łączą upodobania kulinarne, wyrażające się w zamiłowaniu do piwa, dań z wieprzowiny i niezliczonych wariacji kiełbas.

Sandacz po hawelsku

KULTURA POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW jest jednak znacznie bogatsza, nasiąkała bowiem wpływami sąsiedzkimi i kosmopolitycznymi. Szczególnie w Brandenburgii, w orbicie Berlina, w kulturze stołu widoczny jest wpływ obyczajów dworskich. Władcy Prus z rodu Hohenzollernów starali się przenosić na rodzimy grunt to, co ich samych zachwycało w świecie, i to, co wydawało im się pożyteczne. Tak było np. z ziemniakami, które Fryderyk II Wielki kazał wprowadzić do wojskowego menu. Z koszar trafiły pod strzechy, stając się już pod koniec XVIII w. najpopularniejszym dodatkiem do drugich dań w Niemczech. Co ciekawe, na sarkofagu Fryderyka w Poczdamie ludzie wciąż kładą... kartofelki. Być może z lekkim przy-mrużeniem oka, ale jednak w formie swoistego hołdu dla władcy.

W KUCHNI BRANDENBURGII z powodzeniem wykorzystuje się to, czego dostarczają liczne tu lasy i wody. Nie dziwi zatem powszechność sosów z grzybów (ciekawostką jest, że w pasie przygranicznym królujące w sosach prawdziwki i kurki trafiają na stoły najczęściej z rąk polskich zbieraczy) oraz bogaty wybór dań

rybnych. Za miejscowy specjał uchodzi np. sandacz po hawelsku (Havelzander) – zapiekany pod pierzynką z kopru, podawany z ogórkami na ciepło (Schmorgurken) oraz z knedlami z bułki i soczewicy. Pośród mnogości warzywnych specjałów sławę zyskały ogórki spreewaldzkie, idealnie pasujące do wizerunku Brandenburgii nazywanej niemieckim warzywniakiem, czarne rzepki z Teltow (Teltower Rübchen) oraz szparagi z Beelitz (Beelitzer Spargel).

NIE BRAKUJE RÓWNIEŻ dań typowych dla całego kraju, ale podanych w oryginalnej formie. Tak jest np. z wieprzowiną, w Brandenburgii przyrządzaną w galarecie. Potrawa nosi nazwę Sülze mit Bratkartoffeln, podaje się ją bowiem z ziemniakami zasmażanymi z boczkiem i cebulką. Jej głównymi składnikami są drobno pokrojona golonka i równie drobno posiekane kiszzone ogórki. Niektórzy pokrapiają danie octem, inni wolą je jeść z musztardą lub chrzanem.

Info

Brandenburgia jest łatwiej dostępna, niż się spodziewasz. Sprawdź, jak tu trafić, zdecyduj się na komfortowy nocleg i zaplanuj zakupy oraz inne atrakcje i rozrywki.

Dojazd

Do graniczącej z Polską Brandenburgii łatwo się dostać wszelkimi środkami transportu: samochodem, pociągiem i samolotem. A już na miejscu najwygodniej podróżować koleją (rozkład jazdy: www.bahn.com/pl).

Z zachodniej i centralnej Polski, dzięki poszerzonej w ostatnim czasie sieci autostrad, dojedziemy do Poczdamu w 2,5–6,5 godz. Z terenów wschodniej Polski, skąd podróże przekraczają 8 godz., wygodniej jest dostać się

najpierw do Gdańska, Krakowa albo Warszawy, a następnie skorzystać z połączeń kolejowych lub lotniczych. W przypadku podróży samolotem najwygodniejsze i najtańsze połączenia z Gdańska, Krakowa i Warszawy do Berlina (lotnisko Tegel) oferują linie lotnicze Air Berlin (www.airberlin.com).

DRUKUJEMY BILET KOLEJOWY

Koleje Niemieckie (Deutsche Bahn; DB) oferują dwa rodzaje biletów, które można zarezerwować przez internet lub telefonicznie. Są to: Bahn-Tix (wszystkie połączenia) oraz Rail & Fly (obejmuje transfery z lotniska do wybranego celu i z powrotem). Wykupiony w ten sposób bilet należy wydrukować w automatach DB, które znajdziemy na lotnisku i dworcach kolejowych. Wystarczy wybrać odpowiednią opcję i podać kod rezerwacji. Interfejs automatów dostępny jest również w języku polskim.

BERLIN WELCOME CARD 2015

W wersji Berlin + Potsdam Zonen ABC karta obejmuje również atrakcje brandenburskiej stolicy. Każdy jej nabywca otrzymuje gratis mapę oraz przewodnik z opisem ponad 200 atrakcji: muzeów, punktów widokowych, restauracji czy imprez. Karta umożliwi korzystanie z nich z 25–50-procentowym rabatem. Jest także biletem na wszystkie środki komunikacji publicznej w berlińskiej aglomeracji. Profity należne dorosłemu nabywcy karty obejmują również towarzyszące mu dzieci w wieku od 6 do 14 lat. Ceny Berlin Welcome Card (w wersji z Poczdamem): 48-godzinna – 21,50 euro; 72-godzinna – 28,70 euro; 5-dniowa – 39,50 euro. Kartę można kupić w punktach informacji turystycznej, w portach lotniczych i na kluczowych stacjach kolejowych. Więcej informacji [tutaj](#)

ZDJĘCIE: © A-ROSA RESORT & HOTEL GMBH

A-ROSA SCHARMÜTZELSEE

Na zachodnim brzegu Scharmützelsee, pośród dziewiczego lasu i pachnących łąk, wznosi się wyjątkowy hotel A-Rosa. Można tu zamieszkać w jednym z wygodnych pokoi lub luksusowych apartamentów, zadbać o zdrowie i dobre samopoczucie w komfortowej strefie wellness i spa oraz posmakować wybornych dań regionalnych i międzynarodowych w jednej z czterech restauracji. A w wolnym czasie – zagrać w golfa, wybrać się w rejs po jeziorze albo pospacerować po urzekającej naturalnym wdziękiem okolicy.

www.resort.a-rosa.de

🏠 Noclegi

Ponad 500 ofert noclegu w hotelach, hostelach, domach wczasowych i pensjonatach znajdziemy na dostępnej również po polsku stronie www.germany.travel. Istnieje możliwość rezerwacji online ➔ [tutaj](#) lub przy pomocy konsultantów, pod numerem tel.: +49 331 200 47 47. W wersji online wystarczy sprecyzować, czy jesteśmy zainteresowani pobytem w hotelu czy tańszym typem zakwaterowania, podać okres pobytu oraz liczbę osób. Lokalizację dostępnych obiektów można sprawdzić na mapie.

ZDJĘCIE: © DESIGNER OUTLET BERLIN

🛒 📍 ★ Zakupy, jedzenie, rozrywki

Wszystko, czego dusza zapagnie i co potrzebne ciału, znajdziemy wraz z opisem i danymi teleadresowymi w odpowiednich zakładkach na stronie www.germany.travel oraz na stronie internetowej Brandenburgii. Co najważniejsze, w obu przypadkach – po polsku.

📄 Brandenburgia w internecie

Wyspecjalizowana informacja turystyczna (także w języku polskim): www.brandenburgia-turystyka.pl

DESIGNER OUTLET BERLIN

Nieopodal zabytków i obiektów kulturalnych centrum Berlina, ok. 20 min na północ od miasta, znajduje się centrum handlowe Designer Outlet Berlin. Znajdziecie tu ponad 100 różnych marek w 85 sklepach oferujących produkty znanych projektantów, biżuterię, akcesoria, eleganckie meble czy też modną odzież sportową. I – co najważniejsze – przez cały rok zniżki od 30 do 70 proc. na wszystkie marki. Więcej informacji ➔ [tutaj](#)

Do zobaczenia w Brandenburgii!

Niemcy
Po prostu przyjazne

Niemiecka Centrala Turystyki
ul. Miodowa 14
00-246 Warszawa
e-mail: dzt@ahk.pl
www.germany.travel

BRANDENBURG
All Around Berlin.

Brandenburgia
TMB Tourismus-Marketing
Brandenburg GmbH
tmb@reiseland-brandenburg.de
www.brandenburgia-turystyka.pl

Tekst: Paweł Wroński
Skład i łamanie: „Witaj w Podróży”
Wydawca: Tarsago Polska Sp. z o.o.,
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 41